

Latvijas Nacionālās bibliotēkas pastāvīgā ekspozīcija "Grāmata Latvijā" iepazīstina ar Latvijas grāmatniecības vēsturē nozīmīgām tēmām. Aicinām iepazīties ar dažām no tām.

Ja rodas jautājumi vai komentāri, rakstiet gramata.latvija@lnb.lv!

Vienojieties ar skolēnu, kā tiks sniegtas atbildes – citā dokumentā vai kā komentāri pdf failā, vai arī jautājumi tiks atbildēti mutiski!

Dziesmas un dzeja – tautas spēks

8.–9. klase, vidusskola

Materiāls palīdz apzināties dzejas nozīmi Latvijas kultūras vēsturē un rast pamatojumu, ka dzeja ir klātesoša katra cilvēka ikdienā, dažkārt ar savu vēstījumu ietekmējot plašākus sabiedrības procesus.

Skolotājs var dot papildu uzdevumus par minēto autoru daiļradi, kā arī kādu no uzdevumiem nepildīt. Materiālu var izmantot sasaistē ar mūziku. Var piedāvāt uzrakstīt pārspriedumu vai veikt pētījumu "Dzeja kā spēka avots latviešu kultūras vēsturē", izmantojot šajā materiālā gūtās zināšanas, minētās grāmatas un citus avotus.

Vērtēšana (14 punktu)

1. Ir norādīti divi teksti no "Dziesmu rata" ierakstiem (punktu nav) katram noteikta tēma un vēstījums (2).
2. Citēta tautasdziesma un argumentēti pamatota izvēle (2).
3. Nosauktas dziesmas un to komponisti un katrai rasts pamatojums, kas saistīts ar apgalvojumu par dzejnieka daiļradi. Piemēram:

Dziesma "Lūgums". Teksts: Ārija Elskne. Mūzika: Uldis Marhilēvičs (1).
Dziesmā jūtamas ilgas pēc laimes (1);

Dziesmu cikls "Piecas balādes par Matisonu". Teksts: Ojārs Vācietis.
Mūzika: Imants Kalniņš (1). Liriskais varonis pauž individualitāti, identificējoties ar vientuļo vilku (1);

Dziesma "Mīl katrs baltu maizes riku". Teksts: Imants Ziedonis. Mūzika: Ilga Reizniece (1) Teksta saturs visdrīzāk padomju laikos varētu tikt traktēts kā ideoloģiski nepareizs ideālisms un nacionālisms (1).

4. Raksturo dzejas klātbūtni un nozīmi savā ikdienā (2).
5. Piedāvā divus aspektus, kas kopīgs tautasdziesmām un minēto dzejnieku daiļradei, piemēram, minētas konkrētas līdzīgas tēmas (1) vai – gan dzeja, gan tautasdziesma palīdz, dod spēku, rosina pārdomas par cilvēka attiecībām ar sabiedrību (1).